

PARLAMENT DE CATALUNYA

Carme Forcadell i Lluís

Presidenta

Acte de lliurament del XVIII premi de poesia Maria-Mercè Marçal

Mollerussa, 26 de febrer de 2016

Senyores, senyors, president del consell comarcal, vicepresidents, president de la diputació, delegat del govern, alcaldes i alcaldesses, regidores i regidors, és un plaer per a mi, com a presidenta del Parlament, ser avui aquí en aquest acte de lliurament del premi de poesia Maria-Mercè Marçal.

Vull felicitar al consell comarcal del Pla d'Urgell i a les institucions que hi donen suport, per la iniciativa d'aquest premi, molt arrelat a la comarca, que desperta molt interès i que demostra molta estimació cap a Maria-Mercè Marçal. El premi fa palès que a la comarca estimeu i esperoneu la poesia. I us vull felicitar també per la iniciativa del premi El sol del Pla, de què ara hem tingut una mostra aquí, amb els nois i noies que ens han llegit poesia, perquè, plantar aquesta llavor d'estima de la poesia tant a l'escola com a l'institut, és molt positiu pel futur de la cultura a la comarca.

El premi Maria-Mercè Marçal ens serveix per mantenir viu el record d'una persona enyorada, que ens va llegir una gran obra, una magnífica obra poètica i una també magnífica novel·la; que va traduir autors d'altres països i va desenvolupar una important tasca editorial amb què va donar veu a altres cultures i a altres llengües. I, a tot això, hi hem d'afegir la seva implicació cívica, perquè Maria-Mercè Marçal es va implicar en la cultura, en la vida social, i especialment en la defensa dels drets i les llibertats de les dones.

De fet, a 'Divisa', dins 'Cau de llunes', que abans en parlàvem a la taula, diu: "A l'atzar agraeixo tres dons: haver nascut dona, de classe baixa i nació oprimida. I el tèrbol atzur de ser tres voltes rebel." Això crec que defineix perfectament els principis del seu activisme, com a dona, com a dona de classe baixa preocupada pels problemes socials, i també per la defensa de la llengua, la seva part nacional: dona, de nació oprimida i de classe baixa. Tres objectius que van marcar profundament la seva vida i la seva poesia.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Carme Forcadell i Lluís

Presidenta

I el fet que aquest premi, que avui estem aquí a punt d'atorgar, contribueixi a mantenir viva la creació poètica catalana, és un homenatge absolutament merescut a Maria-Mercè Marçal, i a aquelles persones que ho han fet tot, que ho han donat tot per la nostra llengua, la nostra cultura i, especialment, la nostra poesia, com és el seu cas.

Permeteu-me fer dues reflexions al voltant de l'obra de Maria-Mercè Marçal. La primera és que la cultura catalana compta amb una capital política de referència, que és Barcelona, que atrau l'atenció del món, que ens ajuda a projectar-nos a l'exterior, però que l'energia i la vitalitat de la nostra cultura s'enriqueix al territori, a les comarques, i també més enllà dels límits geogràfics i administratius del Principat, tal com havia defensat a la seva obra, durant tota la seva vida, Maria-Mercè Marçal. Perquè no es pot entendre la força cultural catalana sense l'aportació de la Catalunya Nord, sense l'aportació del País Valencià, sense l'aportació de la Franja, sense l'aportació de les illes. Enguany, per exemple, commemorem els set-cents anys de la mort de Ramon Llull. La llengua i la cultura catalanes no serien les que són ara sense la seva magnífica aportació i influència.

Políticament, el Principat ha fet, fa i ha de fer el seu camí. Ja era així abans del 1714: compartíem corona, érem territoris germans, però cadascú tenia les seves lleis, les seves institucions, la seva sobirania. Tots tenim molt clar, però, que tenim una mateixa realitat cultural, que tenim una realitat cultural conjunta, unida per la llengua, i hem de saber aprofitar aquest potencial que tenim, aquesta àrea que tenim, aquest espai cultural comú. Ens hem d'escoltar, llegir, seguir, gaudir uns dels altres; gaudir del tresor que representa compartir una cultura que no coneix fronteres administratives ni polítiques, tal com feia Maria-Mercè Marçal.

La segona reflexió que volia compartir és que la poesia és, de manera més evident o menys, més subtil o menys, l'expressió d'una societat, d'una cultura, d'un país. Escriure un poema és un acte de creació individual, és expressar el que sentim, el que som o el que volem ser, i es fonamenta sovint en elements universals, però s'emmarca en un context determinat, en una realitat que ens envolta, que d'una manera o altra ens influeix.

I faig referència a aquesta influència, conscient o inconscient, per portar també a la reflexió en l'àmbit polític. Algú pot creure que la política..., de vegades es diu: "Jo no sóc polític", "la política no és cosa meua", o "no m'interessa". Però realment, vulguem o no, la política determina les nostres possibilitats de desenvolupament,

PARLAMENT DE CATALUNYA

Carme Forcadell i Lluís

Presidenta

les nostres possibilitats d'accés al benestar, i també l'accés a la cultura. És en la política que es fixen les garanties dels nostres drets i les nostres llibertats, ja siguin col·lectives o individuals. Gairebé tot el que fem o podem fer és condicionat per la política.

I, com bé diuen, la política, o la fem nosaltres o ens la faran; o participem nosaltres en les decisions o altres decidiran per nosaltres. Potser ho faran amb interessos absolutament diferents dels nostres. Per això és tan important defensar el dret de decidir del nostre país, el dret de decidir-ho tot, absolutament tot, perquè es tracta de defensar l'essència de la democràcia i la nostra llibertat política.

Tanmateix, cal tenir en compte que la democràcia només té sentit amb una ciutadania ben informada i implicada en el seu entorn. En conseqüència, us encoratjo a informar-vos, a implicar-vos i a participar en la vida política del vostre municipi, de la comarca i del país. I m'adreço especialment als joves que avui han estat aquí, que són una representació de la vostra comarca, i els demano que s'impliquin, que treballin, perquè molt aviat es convertiran en adults, i més ara, en aquest moment històric, ple de canvis, de futures grans decisions.

I aprofitant que estem lliurant el premi que porta el nom d'una dona extraordinària, Maria-Mercè Marçal, m'agradaria recordar —com també ha fet abans el president del consell comarcal— una altra gran dona que ens va deixar fa poc, Muriel Casals, que com a presidenta d'Òmnium va ser aquí lliurant aquest premi fa tres edicions. El seu record i exemple ens ajudaran a continuar avançant per fer realitat el seu -el nostre- somni. Deia la Muriel que "la nostra cultura encara no té un estat que la defensi i la promogui amb les eines que tenen els estats. Però, per sort, la cultura catalana us té a vosaltres". I és cert, la cultura catalana us té a vosaltres i a moltes persones d'arreu d'aquest territori, d'arreu de tots els territoris de parla catalana, que, des de diferents vessants, treballen per la llengua, la cultura i la nació catalanes.

Per acabar, vull adreçar-me especialment als joves que ens acompanyen. Tant Muriel Casals com Maria-Mercè Marçal van treballar per un país millor, per una societat més justa i més lliure, totes dues des d'àmbits molt diferents. Feu com elles. Us demano que no tanqueu mai els ulls davant les injustícies socials; no tanqueu mai els ulls davant les injustícies socials, ni individuals ni col·lectives, i no permeteu mai que ningú no pugui exercir les seves llibertats, individuals o col·lectives; defensem sempre les llibertats de les persones i dels pobles.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Carme Forcadell i Lluís

Presidenta

Només així, només no tancant mai els ulls davant les injustícies socials, només si estem sempre al costat de les llibertats individuals i col·lectives podrem construir aquest país millor, aquest país més just, més democràtic i més lliure de què puguem sentir-nos orgullosos.

Molt bona nit i moltes gràcies.